

ಪೋಲೀಸರ ಅತ್ಯಾಚಾರ

ಸರಿಮನೆಯ ಸುಖದುಃಖಗಳು

ವನರಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ನಿಮನ್ಯಾರ ಕೇಳವರು |
 ಸೋಮಾರಿತನ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡೋ ನೀವೆಲ್ಲರು || ೪ ||
 ಸಿರಿಯು ಹರಿದು ಹೋಗಿ ಈಗ ತಿಂದು ತಿಂದಿರನ್ನು |
 ಕಂಠ ತೆರೆದು ನೋಡವಲ್ಲರೇ ಹಿಂದುಗಳು |
 ಎಂಥ ಮರುಳ ಮಂದಿ ಹುಟ್ಟಾರ ನಮ್ಮ ನಾಚಿನೊಳು |

ಅಪೂರ್ಣ

—ಕವಿ : ಅಜ್ಞಾತ (೧೯೦೮)

ಮಾತೃ ಭೂಮಿ ತೇರೆ !

ಐ ಮಾತೃ ಭೂಮಿ ತೇರೆ | ಚರಣೋಮೆ ಶೀರ ನಮಾವೂ |
 ಮೈ ಭಕ್ತಭೇಟ ಅಪನೀ | ತೇರೇ ಚರಣಮೆ ಲಾವೂ || ೧ ||

ಮಾಥೇ ವೆ ತೂ ಹೋ ಚಂದನ | ಭಾತೀವೆ ತೂ ಹೋ ಮಾಲಾ |
 ಜಿವ್ವಾವೆ ಗೀತ ತೂ ಹೋ | ಮೈ ತೇರಾ ನಾನು ಗಾವೂ || ೨ ||

ಜಿಸವೆ ಸಮಾತ ಉಪಜೆ | ಶ್ರೀರಾಮ ಕೃಷ್ಣ ಜೈಸೆ |
 ಗಾಂಧೀ ತಿಲಕ ಜೈಸೆ |
 ಉಸ ತೇರಿ ಧೂಲೀಕೋ ಮೈ | ನಿಜ ಶಿರ್ಷ ವೆ ಚಢಾವೂ || ೩ ||

ಮಾನಿ ಸಮುದ್ರ ಜಿಸಕೆ | ಧೂಲೀಕಾ ಪಾನ ಕರಕೆ |
 ಕರತಾ ಹೈಮಾನ ತೇರಾ | ಉಸ್ ವೈರಕೊ ನಮಾವೂ || ೪ ||

ಸೇವಾಮೇ ತೇರೆ ಸಾರೆ | ಭೇದೋಂಕೊ ಭೂಲಜಾವೂ |
 ವಹ ಪೂಣ್ಯನಾಮ ತೇರಾ | ಪ್ರತಿ ದಿನ ಸುನೂ ಸುನಾವೂ || ೫ ||

ತೇರೇಹಿ ಕಾಮ ಆವೂ | ತೇರಾಹಿ ಮಂತ್ರಗಾವೂ |
 ಮನ ಔರ ದೇಹ ತುರ್ಕುಪರ್ | ಬಲಿವಾನ ಮೈ ಚಢಾವು || ೬ ||

—ರವಿಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೋರ (೧೯೨೦)

ವಿಜಯೀ ವಿಶ್ವ ತಿರಂಗಾ ಸ್ಯಾರಾ |

ವಿಜಯೀ ವಿಶ್ವ ತಿರಂಗಾ ಸ್ಯಾರಾ |
ಝುಂಡಾ ಉಂಚಾ ರಹೆ ಹಮಾರಾ || ಪಲ್ಲ ||

ಸದಾ ಶಕ್ತಿ ಸರಸಾನೇವಾಲಾ |
ಪ್ರೇಮ ಸುಧಾ ಬರಸಾನೇವಾಲಾ |
ವೀರೋಂಕೊ ಹರ್ಷಾನೇವಾಲಾ |
ಮಾತೃಭೂಮಿಕಾ ತನುಮನ ಸಾರಾ || ೧ ||

ಇಸ ರೈಂಡೇಕೆ ನೀಜಿ ನಿರ್ಭಯ |
ಲೇ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಯಹ ಅವಿಚಲ ನಿಶ್ವಯ |
ಬೋಲೋ " ಭಾರತ ಮಾತಾಕೀ ಜಯಾ " |
ಸ್ವಾತಂತ್ರತಾಹೀ ಧೈಯ ಹಮಾರಾ || ೨ ||

ಅವೋ ಸ್ಯಾರೇ ವೀರೋಂ ಅವೋ |
ದೇಶಧರ್ಮಪರ ಬಲಿ ಬಲಿ ಜಾವೋ |
ಏಕ ಸಾಧ ಸಬ ಮಿಲಕರ ಗಾವೋ |
ಸ್ಯಾರಾ ಭಾರತ ದೇಶ ಹಮಾರಾ || ೩ ||

ಸ್ವತಂತ್ರತಾಕೆ ಭೀಷಣ ರಣಮೆ |
ರಖಕರ ಬಧೆ ಜೋಶ ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣಮೆ !
ಕಾವೆ ಶತ್ರು ದೇಖಕರ ಮನಮೆ |
ಮಿಟೆಜಾವೆ ಭಯಸಕಂಟ ಸಾರಾ | ಝುಂಡಾ || ೪ ||

ಶಾನನ ಇಸಕೀ ಜಾನೇ ವಾಯೆ |
ಚಾಹೇ ಜಾನ ಭಲೇಹೀ ಜಾಯೇ |
ವಿಶ್ವವಿಜಯ ಕರಕೇ ದಿಖಲಾಯೇ |
ತಬ ಹೋವೆ ಪ್ರಣ ಪೂರ್ಣ ಹಮಾರಾ || ೫ ||

(೧೯೨೪)

దిన ఖానకా న భూలో !

దిన ఖానకా హమారా | ప్సార్వో న భూజానా || పల్ల ||

స్వయ్యాదనే హమారే చున చునకే ఫూల తోడే |
విరాన్ ఇస్ జమనమే | అజ గుల్ బిలాతే జానా || ౧ ||

కుభ ర్మదమే పడే హ్మే | హమ్ కబరమే గధే హ్మే |
సూనిపడే కబరపర్ | దియాజలాతే జానా || ౨ ||

గోలీయా ఖాతీ సోయే | జాలియాన్ బాగమే హమ్ |
దో బూంద ఆసు హమపర్ | ప్సార్వో బహాతేజానా || ౩ ||

హిందు టెర ముస్లిమాంకి | హోతి హ్మే ఆజ హోలి |
బహతే హమాదీ రంగమే | దామన్ భిగోలేతే జానా || ౪ ||

(౧౯౧౯)

లేంగీ స్వరాజ్య లేంగీ!

చరఖా చలా చలాకే | లేంగీ స్వరాజ్య లేంగీ || పల్ల ||

మలమల జో హ్మే ఏదేలి | ఆనేకొ గజ మిలేగి |
మాది నహిత్వజేంగీ | లేంగీ స్వరాజ్య లేంగీ || ౧ ||

బహత్తర కరొడ రుపయే | పరదేశ జా రజే హ్మే |
లుసకొ బజా బజాకే | లేంగీ స్వరాజ్య లేంగీ || ౨ ||

చరఖేకి ఫాన్ ఫానాట్ | రణభేరియా బజేంగి |
గాంధీ ముకుమ్ శరేంగీ | లేంగీ స్వరాజ్య లేంగీ |
చరఖా చలా చలాకే | లేంగీ స్వరాజ్య లేంగీ || ౩ ||

(౧౯౨౦)

ಕರ್ನಾಟಕ (ಮೈಸೂರು) ಸರಕಾರದವರು ಮೋ. ಹಾಲಪ್ಪನವರಿಂದ ಬರೆಯಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ " ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಇತಿಹಾಸ " (ಹಿಸ್ಟರಿ ಆಫ್ ಫ್ರೀಡಮ ಮುವ್ಹಾಮೆಂಟ್ ಇನ್ ಕರ್ನಾಟಕ) ಎಂಬ ಇಂಗ್ಲೀಷ ಭಾಷೆಯ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾದ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಎಳ್ಳಷ್ಟೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂಥವರ ಹೊಗಳಿಕೆಗಳೂ ಇವೆ. ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆಯಂತೂ ಅವಮಾನಕರ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಈ ಮಹಾಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಪೂರ್ವ ಕಲಸ ಮಾಡಿದ ಹೋರಾಟಗಾರರ ಹೆಸರುಗಳಾಗಲಿ, ಉಲ್ಲೇಖನೀಯ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವೇ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಇಂಥ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಇಂದಿನ ಹಾಗೂ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ವಿಪರ್ಯಾಸ ಇತಿಹಾಸ ಕಲಿಸಿದಂತಾಗುವದು. ಆದುದರಿಂದ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೦೫ ರಿಂದ ೧೯೪೫ ರ ವರೆಗೆ ನಡೆದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಸತ್ಯಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ. ಅ. ಗುರುಜಿ ಅವರು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಲೇಖಕರು ಖ್ಯಾತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯೋಧರೂ ಹಿರಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರೂ ಇದ್ದು ತಮ್ಮ ಜೀವಮಾನದಲ್ಲಿಯ ಎಲ್ಲ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಅನೇಕಸಲ ಕಾರಾವಾಸದ ಕಷ್ಟ ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಷ್ಟ ಸಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾದೋಲನದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೊಂದು ಉಲ್ಲೇಖನೀಯ ಸ್ಥಾನವಿದೆ.

ದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಈ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ.